სემინარი 1 — თოჯინა-სახელმწიფო

N524 · კვირა 1 · ქეის-დისკუსია

სემინარი 1 — „თოჯინა-სახელმწიფო”

ფორმატი: ქეის-დისკუსია, 50 წუთი · **წინასწარი მომზადება სავალდებულოა**

> 📖 **წასაკითხი სემინარამდე:** დარიგება „სამართალი, სახელმწიფო და ერთი უხერხული კითხვა”, **ნაწილები IV, V, VII, VIII** · მონტევიდეოს კონვენცია, **მუხლები 1, 3, 6, 11**

რატომ ეს ქეისი

მანჩუკუო **დახურული საქმეა** — ისტორიამ უკვე გასცა პასუხი. სწორედ ამიტომ არის კარგი სასწავლო მასალა: შეგვიძლია **მშვიდად ავაგოთ სამართლებრივი ჩარჩო**, პოლიტიკური დაძაბულობის გარეშე.

და როდესაც ჩარჩო აგებულია, ბოლო 10 წუთში მას **ცოცხალ სიტუაციაზე** გამოვცდით.

ნაწილი A — ფაქტები

მანჩუკუო, 1932

1. 1931 წლის სექტემბერში იაპონიის იმპერიის ჯარებმა დაიკავეს **მანჯურია** — ჩინეთის ჩრდილო-აღმოსავლეთი რეგიონი.
2. 1932 წლის მარტში გამოცხადდა ახალი სახელმწიფოს — **„მანჩუკუოს”** — შექმნა.
3. ფორმალურად მას ჰყავდა **მეთაური** (ჩინეთის უკანასკნელი იმპერატორი პუ-ი), **მთავრობა**, **დროშა**, **არმია**, **ვალუტა** და **საფოსტო სისტემა**.
4. ტერიტორია **განსაზღვრული** იყო, მოსახლეობა — **მუდმივი** (დაახლოებით 30 მლნ).
5. ფაქტობრივად, მმართველობას **იაპონიის კვანტუნის არმია** აკონტროლებდა; საკვანძო გადაწყვეტილებები იაპონელი მრჩევლების გავლით მიიღებოდა.
6. მანჩუკუო სახელმწიფოთა **მცირე რაოდენობამ** აღიარა. საერთაშორისო საზოგადოების უმრავლესობამ **აღიარებაზე უარი თქვა**.

სამართლებრივი მასალა

წყარო	რელევანტური ნაწილი
მონტევიდეოს კონვენცია (1933)	მუხლები **1** (კრიტერიუმები), **3** (აღიარებისგან დამოუკიდებლობა), **6** (უპირობო და შეუქცევადი), **11** (ძალით მიღწეულის არაღიარება)
OpenRewi ch.7, გვ. 230	კრიტერიუმები აღარ არის dispositive (გადამწყვეტი); relative political independence (ფარდობითი პოლიტიკური დამოუკიდებლობა); holistic judgment (ჰოლისტიკური შეფასება)
OpenRewi ch.7, გვ. 232	ეფექტიანი მთავრობის სტანდარტი; „ეფექტიანი ≠ დემოკრატიული”
OpenRewi ch.7, გვ. 233	absence of foreign domination (უცხოური დომინაციის არარსებობა); ლიხტენშტაინი; **Manchukuo**; ფორმალური vs de facto (ფაქტობრივი)
OpenRewi ch.7, გვ. 235	Kosovo AO-ს ხაზი; unlawful recognition (მართლსაწინააღმდეგო აღიარება)

> 💡 **ქრონოლოგიური შენიშვნა:** მანჩუკუო 1932 წელს გამოცხადდა, მონტევიდეოს კონვენცია კი — **1933** წელს. შესაბამისად, კონვენცია მასზე **არ** ვრცელდებოდა. ეს არ არის ხარვეზი — ეს თავად არის **სასემინარო კითხვა**: საიდან წარმოიშობოდა მაშინ არაღიარების ვალდებულება?

ნაწილი B — მოსამზადებელი კითხვები (ყველა სტუდენტისთვის)

სემინარამდე **დაწერეთ პასუხები** — თითოეულზე 2–3 წინადადება. ფურცელი თან იქონიეთ.

1. **1-ელი მუხლის რომელ კრიტერიუმებს აკმაყოფილებდა მანჩუკუო?** გაიარეთ ოთხივე ცალ-ცალკე და თითოეულს მიაწერეთ ✅ / ❓ / ❌.
2. მე-3 მუხლი ადგენს, რომ სახელმწიფოს არსებობა აღიარებისგან დამოუკიდებელია. **ნიშნავს ეს იმას, რომ მანჩუკუო სახელმწიფო იყო?** დაასაბუთეთ.
3. რა განსხვავებაა **„უცხოურ ინფრასტრუქტურაზე დამოკიდებულებასა"** და **„უცხოურ დომინაციას"** შორის? (იხ. ლიხტენშტაინის მაგალითი დარიგებაში)
4. ⭐ იყო თუ არა მანჩუკუო **ლეგალური**? იყო თუ არა **ლეგიტიმური**? შეიძლება თუ არა ეს ორი პასუხი ერთმანეთს არ ემთხვეოდეს?

რას წაიღებთ ამ სემინარიდან

- სახელმწიფოებრიობის შეფასების **ოთხნაბიჯიანი ჩარჩო**
- უნარი, განასხვავოთ **ფორმალური** და **ფაქტობრივი** დამოუკიდებლობა
- გაგება, რომ **აღიარებების რაოდენობა არ კურნავს უკანონობას**
- და პასუხი კითხვაზე, რომლითაც კვირა დაიწყო: **რატომ მუშაობს საერთაშორისო სამართალი მსოფლიო პოლიციის გარეშე**

წყაროები

წყარო	ლიცენზია
მონტევიდეოს კონვენცია (1933), მუხლები 1, 3, 6, 11	ოფიციალური დოკუმენტი
OpenRewi / Routledge 2024, ch.7 „Subjects and Actors", გვ. 228, 230, 232–233, 235	**CC-BY-SA 4.0**
OpenRewi / Routledge 2024, ch.3 „Approaches", გვ. 70 (ჰარტი და ჩვეულებითი სამართალი)	**CC-BY-SA 4.0**